

— 1436. Adiudicatoriae Francisci Foscari ducis Venetiarum et reliquorum consiliariorum ac coassessorum, quod siquidem olim comes Bodislo de Curiaci, tempore necessitatis, dominis Venetiarum quandam quantitatem frugum ad valorem MXII. ducatorum se extendentem contulerat, erga pendendum eidem comiti et successoribus censum quolibet mense C ducatos, ad singulum annum autem MCC ducatorum; ideo cum Ladislaus filius condam Nicolai de Zákany, filii condam Bodislo comitis de Curiaci consequenter haeres et successor sit et existat, dictum etiam censum eidem Ladislao iure haereditario competere. (A. M. Alm. V., lad. IV. nr. 2.)

— 1458. Compositionales inter Nicolaum de Dombo*) ac filios Franciscum et Davidem ex Ursula filia Ladislai de Zákány susceptos ab una, item Georgium filium Emerici de Zerdahely in personis Michaelis filii et Veronicæ filiae suae, consortis vero Andreae de Batthyán, ac Annae consortis Benedicti de Zich, filiae praefati Emerici de Zerdahel partibus ab alia, quorum vigore $\frac{1}{4}$ -ta pars possessionum utriusque Zákány, Gyékényes, Intho, Almakerth, Thotfalu et Földvár in comitatu Symigiensi existentium, dictae familiae Zerdahelianae, residuae autem $\frac{3}{4}$ -litates, familiae de Dombo perennaliter cesserunt, mutuo tamen successoriiis. (A. M. Alm. III. lad. V. nr. 27.)

— 1476. Concambiales inter Georgium, filium Emerici de Zerdahely ab una, item Balthasarem filium et Christinam filiam Andreae de Batthyán partibus ab alia, cuius vigore praedictus Balthasar totales portiones suas possessionarias in possessionibus Kakonya, Maly, St. Trinitas in comitatu Symigiensi existentibus, perennaliter cambit dicto Georgio de Zerdahel, pro totalibus similiter portionibus in Derze in comitatu de Veröcze existentibus, coram iudice curiae. (A. M. Alm. III. lad. V., nr. 28.)

Iz ovih regesta vidimo ovo: Krbavski knez Kurjak, koji je umro oko g. 1304.¹ imao je (pored Budislava i Pavla) još i sina Grgura. Taj se Grgur prvi puta spominje u jednoj povelji od g. 1332.², a inače je najvažniji od sinova kneza Kurjaka, braneć svoje »plemenito« od kralja Ludovika I., no napokon podleže u borbi; dapače kralj ga je zarobio i poveo sobom u sužanjstvo u Ugarsku gdje je u gradu Levi (u sjev. Ugarskoj) čamio od g. 1358 do 1360, a valjda i umro³. Još prije progonstva dao je u Veneciji u pohranu 2.000 dukata, koja je svota s kamatama do 1384. narasla na 14.000 dukata⁴. Knez Grgur ostavio je dva sina Budislava i Gjur u. O Budislavu znalo se do sada samo to, »da je bio sin kneza Gregorija Kurjakovića, da je živio još g. 1376., a g. 1384. da je bio mrtav. Ostavio je za sobom udovicu Jelenu i jedinca sina Nikolu, koji je bio u osobitoj milosti kraljice ugarske⁵«. Sada nakon što smo se upoznali s ovim körmendskim aktima, saznali smo još i to, da je kralj Ludovik I. g. 1379. darovao

* G. 1467. „banus Croatiae“. (Alm. V. Lad. IV., nr. 4.)

¹ Klaić, n. d. str. 194—195.

² Ljubić, I., 393.

³ Gl. o njem opširno Klaić n. d. str. 195—198.

⁴ Ljubić, IV., n. d. 203—205.

⁵ Klaić, n. d. str. 202.

knezu Budislavu Kurjakoviću posjed Zákány na Dravi s pripadajućim mu selima i da je kralj Ludovik I. isti taj posjed ponovno potvrdio njegovoj udovici Jeleni i sinu mu jedincu Nikoli. Od sada nosi taj Nikola Kurjaković prezime »de Zákány«.

O Gjuri Kurjakoviću, bratu kneza Budislava, znalo se dosta toga. G. 1356. bijaše kaštelan kraljevskoga grada Dobre kuće u županiji križevačkoj, 1358. primio je u zalog istarski grad Rasp, 1385. bijaše savjetnik kraljice Marije i poslanik njezin na francuskom dvoru, a napokon 1399. bio je privrženik i poslanik bosanskoga kralja Stjepana Tvrdka¹. Ovo je tim zanimljivije, što se inače sav rod Kurjakovića, knezova krbavskih ističe kao odličan pristalica kraljice Marije i muža joj Žigmunda. Iz körmendskih spisa saznajemo, da je Gjuro Kurjaković umro 1394 (valjda u Veneciji) i ostavio sinovcu svomu Nikoli 4050 dukata. Čini se, da Gjuro Kurjaković nije ostavio djece, ma da je bio oženjen, (kako se zna), nekom Jelisavetom, koja se samo jednom (1358.) spominje. Možda je davno prije svoga muža umrla?

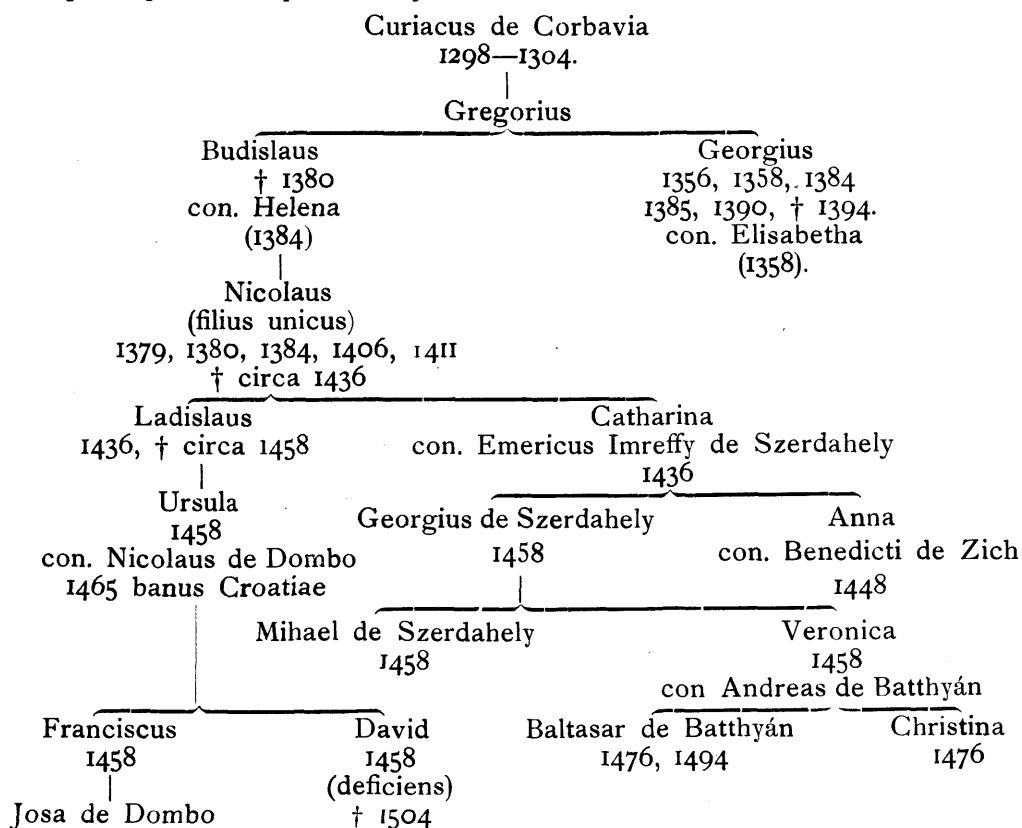
Donaciju Ludovika I. od 1379. potvrdio je napose 1406. kralj Žigmund knezu Nikoli Kurjakoviću, a tako mu je potvrdio isti kralj i 1411. kup polovice imanja Derze (inače nepoznate) u virovitičkoj županiji. To je posljedni put, što se knez Nikola spominje; g. 1436. govori se o njemu kao pokojnome. Te godine naime izdao je dužd mletački Franjo Foscari ispravu, kojom svjedoči, kako je nekoć (svakako prije 1379) knez Budislav Kurjaković »za nevolje« poslao mletačkoj gospodi žita u vrijednosti od 12.000 dukata; radi toga imali su Mlečani kneževim nasljednicima i baštinicima isplatiti mjesečno po sto dukata ili 1.200 dukata na godinu. G. 1436. priznade dužd tu baštinu Ladislavu, sinu kneza Nikole Zákányskoga i doznači mu dužne novce. Po svemu se čini, da je knez Nikola baš te g. 1436. i umro. Ovaj Ladislav Zákányski posljedni je muški član porodice Kurjakovića, što je potekla od kneza Grgura, sina Kurjakova. Imao je još sestru Katarinu, koja se udala za Emerika de Szerdahely sina Emerikova.

Knez Ladislav ostavi kćer jedinicu Uršulu, koja se udala za Nikolu de Dombo, g. 1467. bana hrvatskoga. Po smrti kneza Ladislava, koju možemo staviti oko g. 1458. uzeše se njegovi potomci po ženskoj lozi dijeliti. Knjeginja Uršula rodila je sa svojim mužem dva sina Franju i Davida, dok je knjeginja Katarina ostavila sina Gjuru de Szerdahely i kćer Anku, koja se udala za Benedikta de Zich (Zichy). Gjuro de Szerdahely imao je sina Mihajla i kćer Veroniku, ženu kneza Andrije de Bathyán. Prema tome dakle imamo u glavnom dvije porodice: Szerdahely i Dombo. G. 1458. utanače obje porodice nagodu, po kojoj pripade jedna četvrtina imanja Zákány sa pripadcima porodici Szerdahely, a ostale tri četvrtine obitelji Dombo. No g. 1476. zgodi se u tom neka promjena. Gjuro Szerdahely i Baltazar de Bathyán, sin kneza Andrije, sa sestrom Kristinom zamijene se za neka dobra svoja u županiji šomodžskoj i virovitičkoj i to tako, da je knez Baltazar de Batthyán dobio posjed

¹ Klaić, n. d. str. 200—202.

Derze u županiji virovitičkoj. Tim činom postadoše knezovi Batthyány (de genere Ratod) i slavonski plemići te doskora uzeše odsudno utjecati u hrvatske poslove. Isti taj Baltazar Batthyan postade doskora ban jajački (g. 1494), a sinovi njegovi Baltazar i Franjo također. Prvi je poznat kao ban jajački, a drugi kao hrvatski. Ovim i jest protumačeno, kako su mogla mnogobrojna akta, što se tiču Hrvatske, doći u arkiv kormendski.

Prema tome izgleda genealoška shema grane Grgura Kurjakovića i njegovih prvih potomaka po ženskoj lozi ovako:

Dr. Ferdo Šišić.